

KANDIDATNUMMER

3100

Sidetall

1

av

3

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Sapmi kan ha to betydninger. En betydning er det geografiske området hvor samene bor og de andre er den etniske folkegruppen som er samisk.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er et område som består av Norge, Sverige, Finland, og Russland.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

Noen faktorer som en same kan basere identitet på er genetisk bakgrunn, normal, og personlige drøker.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Siida-systemet består av grupper, som var på jakt etter ressurser sammen. De flyttet til en plass til annen og etablert bo plasser og bygder sammen.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Samene greide aldri å mobilisere en motstand mot koloniseringen fordi de ofte flyttet etter ressurser.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornuftspolitikken overfor samene ble praktisert.

To eksempler av fornuftspolitikken overfor samene var språkpolitikken og jordbrukspolitikken.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

I paragraf 110a i Grunnloven står det at myndighetene gir rett til samene for sitt eget språk og sin egen kultur.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Det Norske Samerådet er en samisk politikk organisasjon for samiske interesser.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden hadde shamanistisk funksjon og var en forbindelse mellom mennesker og gudene. Noaiden hadde en funksjon som en åndelig leder, sosial arbeider, historie forteller, osv.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han var en del av den kristne misjoneringen som begynte en bevegelse mot samisk tro og tradisjon, spesielt mot alkohol.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende *Decisive*

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som kidults og twixters oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tje- og trettiårene. Mange av dem anerkjenner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurer på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjuårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Hun er bekymret for dagens unge fordi de koster bort tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt, og hvordan de skal utnytte de viktige tjuårene.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Gruppen er unge mennesker i tju- og trettiårene som ikke aner hva de skal gjøre, hvor de skal bo, og får mye støtte fra foreldrene sine.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

"Fordi-generasjonen" er de unge som gjør det som kan skrives på CV-en, og de prøver å dyrke dyktighet.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han tror at utdanning er viktig for å bli en voksen, så man kan gjøre det for sin egen skyld.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" er tiåret mellom 20 og 30 hvor man kan få til hva som helst og alle drømmer skal gå opp i oppfyllelse
2. Den perioden i livet som har største innflytelse på voksenlivet er tjueårene.
3. På midten av 2000-tallet oppsto ord som kidults og twixters for å beskrive en ny gruppe av unge mennesker i tju- og trettiårene
4. Økte valgmuligheter kan gi økt ansvar for eget livsløp.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, blir det mindre må realiseres i trettiårene.

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som gi omsorg for dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper er dyktighet dyrket.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret fordi de er usikre.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har gått tilbake på skolebenken.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble funnet død,
- å spille ble en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes har fått samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handle om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevde
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg har realisert oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale har godt betalt, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva har livet byrd på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten har blitt
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston мене
- å leve om alt dette, hvis hun lever.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

(derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

Derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene

(for) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

Av den grunn kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktige periodene i livet.

Hvilken periode synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioden i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktig perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er mange ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

over 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Fra oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på

mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og

mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på

nordmenns spisevaner på SIFO. Hun sier at man ser en økende interesse i

samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og

kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Siden flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vekt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i stor grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere ønsker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner oss helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, enkle verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Nå halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å spise maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere på abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene gi bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer rundt omkring i Oslo, og er allerede på utkikk for nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link mellom bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter pris på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Den evige jakten på lykke:

Innledning

Man er på jakt på lykke nesten hele livet. Fra barndom og videre leter vi etter det gode liv. Noen mennesker er ganske heldige. De har støttende foreldre som ofte vil gi dem hva som helst. Fra en tidlig periode får de en bra stilling i livet, går på gode skoler og tar på seg fine klær. Andre mennesker må streve å få vanlige ting som alle folk trenger for å overleve. Hva er det som man har behov for?

Etter min mening er det flere ting at man trenger i livet. Man trenger god mat, nok klær, og et sted å bo for å finne trygghet, først og fremst. Siden man er avhengig av disse tingene for å overleve, er dette mest praktisk. Man trenger en god stilling eller jobb, så man har råd til å betale for dette. God helse spiller en viktig rolle også. Utdanning er ikke den viktigste tingen, men man må jobbe veldig hard uten å ta høyre utdanning. Hvis man har en god utdannelse, kan man jobbe mye mindre og tjener god lønn likevel. Kjærlighet kan være en viktig del av prosessen også. Å skape en familie kan gi livet enda mer mening, men å gi god omsorg til barn er dyrt!

Likevel synes jeg at lykke ikke er umulig å finne. Man må ha en viss måte for å oppnå lykke. I Norge tar myndigheten ansvar for folk som er fast bo setter. Myndigheten vil ha at alle i Norge har trygghet. Nødmenn får gratis utdanning og behandling i sykehuset hvis de er syke. Hvis man mister jobben sin, kan man få sykepenger og sykemelding. Den norske myndigheten føler at man trenger trygghet og dette fører til lykke, stor sett.

Do not write
in this space

I konklusjon føler jeg at lykke har en stor forbindelse med trygghet. Sikkerhet kan føre til fred i ens liv. Hvis man har rett til et sted å bo, mat, klær og utdanning kan man få nok til å skape det gode liv. Når man kan støtte selv og familien sin, kan samfunnet få en fordel også. Man kan ikke bare overleve, men må finne ut selv at lykke kan bli oppnådd gjennom hardt arbeid og en forventning at livet kan bli vanskelig. Hvis man er forberedt, kan vanskeligheter bli snart glemt. Man tar ofte feil når man føler at livet er urettferdig. En positiv holdning til livets problemer er sannsynligvis den viktigste av alle.